לג א ב ג מיי׳ פט״ו מהל׳ טוען ונטען הלכה ד סמג עשין לה טוש״ע ח״מ סי קלט סעיף ב וע״ש ובסי״

קמו סעיף כב: גד ד מיי׳ פי״א שם הלי ט

טוען ונטען הל' ט סמג עשון לה טוש"ע ח"מ סי" קמב סעיף א: גו ז ח טוש"ע ח"מ ס" קנ סעיף א:

קעיף א: גז ט מיי׳ פי״ד מהלי טוען ונטען הלי ה ועיי בהשגום ובמ״מ ופ״א מהלי מכירה הלי יו סמג עשין פד לה טוש״ע ח״מ סיי קמט

מעיף יד ומי׳ קלד מעיף ח: בח י מיי׳ שם ממג שם

טוע"ע ח"מ סי' קמי סעיף טו וסי' קגד שס: סעיף טו וסי

רבינו גרשום

התם להאי אית ליה דררא [דממונא] בגוה. דקודם מכירה הות ממוניה דהאי

ובתר מכירה דאידך ואין ידוע ממונו של מי ילדה

מש״ה יחלוקו: גזלן של [רבים]. כלומר גזלן של שנים שעומדים במחלוקת

ביניהם ל) כגון אלא

ביניהם ש כאון מאע״פ שלא ניתן להשבון שאע״פ שמשיב קרוי גזלן שאין ידוע של מי היתה שיחזירנה

לו: לו: פיםקא אמר ר' אבא אי דלי ליה. המערער כלומר

שסייע למחזיק להגביה לו

על כתיפו ^ב) או שהשליו

על כוזיפו כ) או שהשלין אחריו לביתו צנא של פירות מאותה שדה שמערער עליה

אע"פ שעדיין לא עמדה ברשותיה ג' שנין חזקה אלא כיון שיש לו עדים שהגביה לו צנא דפירי לאלתר הוי חזקה דאם

. איתא דשלו היא כיון שאמר

לו המחזיק הגבה לי היה לו למחות ולומר והלא

שלי הוא הקרקע מה יש לך בפירות שדי: אמר רב זביד. אי דלי ליה צגא ושוב מערער על השדה דשלו

הוא וטוען ואומר לפירות

הוא וטוען ואומר לפירות הורדתיו שיהא אריסי שיהא חצי הפירות שלו וזה שהגבהתי לו חלקו סיעתיו להגביה נאמן לומר כן:

. הני מילי. דנאמן לומר כן

הני מילי. דנאמן לומר כן בתוך ג' כשלא החזיק בהן עדיין ג' שני חזקה אבל לאחר ג' [לא]: מאי הוה ליה למיעבד. מה היה יכול למחות הא לא מצי לסלקו

קודם זמנו אם עשאו אריס

קרום ומנו אם נשאו אויים לי' שנים עדיין לא הגיע זמנו: אפ״ה איבעי ליה למחויי. אע״ג דלא הויעיקר

מחאה דלא מצי למימר פלוני גזלנא הוא דאכיל

ארטא דידי דהא ררשוחיה

אורל דהורידו לחירות מ״מ אוכל דהורידו לפירות מ״מ צריך למחות בפני עדים בתוך ג' ולומר הוו עדים

שפלוני (שעובד) [שאוכל] שדה שלי אני הורדתיו לפירות לכך שנים ואי לא

אמר הכי לא מהימן למחות אחר ג': דאי לא תימא הכי. דצריך למחויי בתוך ג'

ולהודיע לרבים שאינה שלו א"כ הני משכנתא דסורא דמשכן ליה לוה למלוה דליכול שדהו בנכייתא עד

ומן שישתלם ממנו בפירות שיאכל מן השדה: אלא איבעי ליה למחויי. בתוך ג'

וח״א חבלי חביבה בלי ופ"ח מהלי מכירה הלי טו סמג עשין לד לה טוש"ע ח"מ סיי קמב סעיף א וסיי קלב סעיף יא: נה ה ו מיי' פי"א מהלי

אית ליה דררא דממונא ולההוא אית ליה

דררא דממונא הכא אי דמר לא דמר ואי דמר

לא דמר אמרי נהרדעי (6) אם בא אחד מן

השוק והחזיק בה אין מוציאין אותה מידו דתני רבי חייא גולן של רבים לאו שמיה גולן

רב אשי אמר ילעולם שמיה גזלן ומאי לא

שמיה גזלן ישלא ניתן להשבון: חוקתן שלש

שנים מיום ליום וכו': א"ר אבא דאי דלי ליה

איהו גופיה צנא דפירי לאלתר הוי חזקה אמר

רב זביד הואם מען ואמר לפירות הורדתיו

נאמן יוה"מ בתוך שלש אבל לאחר שלש לא

א"ל רב אשי לרב כהנא אי לפירא אחתיה

מאי הוה ליה למעבר א"ל יאיבעי ליה למחויי

דאי לא תימא הכי הני משכנתא דסורא

⁶דכתב בהו במשלם שניא אלין תיפוק ארעא דא בלא כסף אי כביש ליה לשטר

משכנתא גביה ואמר לקוחה היא בידי הכי

נמי דמהימן (3) מתקני רבנן מידי דאתי ביה

לידי פסידא האלא איבעי ליה למחויי הכא

גמי איבעי ליה למחויי אמר רב יהודה אמר רב

ישראל הבא מחמת עכו"ם הרי הוא כעכו"ם

מה "עכו"ם אין לו חזקה אלא בשמר אף

ישראל הבא מחמת עכו"ם אין לו חזקה אלא

בשטר אמר רבא ואי אמר ישראל

הנהות הב"ח

: גמ' אמרי נהרדעי ואם

(ח) גפ" מתכי נהרדעי ואם:
(ב) שם הכי נתו דתהיתן וכי תימא הכי גמי תחקני רגנן מידי דאחי ציה: (ג) רשב"ם ד"ה ותאי לא וכי לא מיתכפר צהצנה וכו' לא מיתכפר צהצנה וכו' להשיצ

לבעלים. נ"ב ודמי ממש להא דחנוני חייב על הצלוחים היכל דונעשה עליו גזלן ולא יצא דנעשה שמירו גזלן ולא יצא במאי שמחירו לחינוק לקמן דף פ"ח ע"א: (ד) בא"ד וכל

מאן דאלים משניהם גבר: (ה) בא"ד דהמוכר במדה

וכו׳ ורשעים הם. נ״ב וכן

. נראה לפרש להמו בפ' מי

שמת בני רוכל תהברם אמו

בדף קנ"ו:

מוסף רש"י

במשלם שניא אלין תיפוק ארעא דא בלא במשדם שניא אדין תיפוק ארעא דא בלא כסף. דלא מיחזי כהלואה אלא כלוקה הימנו פירות השנים האלו במעות הללו

מוסף תוספות

א. [פירוש] גזל אחד מחמשה בני אדם, דצריך לייילה לכל אחד,

ולשם יחזיר, אבל [הכא]

אם רצה מוציאו מרשותו,

ןוכל דאלים גבר]. רמנ"ן

ודלא כרשנ״ס. ב. ומכאן ודלא כרשנ״ס. ב. ומכאן אני אומר דלא אמרינן מיגו נגד חזקת שלש שנים וכו׳,

ביה מיגו. שס. T. דאע״פ שאינו מוחה אלא לחצאין

מחאתו מחאה. כשנ"ל.

רבינו גרשום (המשך)

להודיע לרבים שמשכנתא

היא בידו ה"ג במוריד חבירו לשדהו לפירות

מחמת עכו"ם כעכו"ם. כגון . שקנאה מן העכו"ם ג' שנים

שקנאה מן העכו טיג שנים אינן חזקה מה עכו"ם אין לו חזקה מן ישראל אם קנה ממנו קרקע אא"כ שלו שטר מכירה עליה

יש לו שטו מכיוה עליה לפי שבדיניהן אין חזקה בשנים אצל ישראל הבא

בשנים אבל שואל וובא מחמת עכו״ם נמי אין לו חזקה אא״כ יש לו אותו שטר שמכרה ישראל

לעכו"ם ואע"פ שיש לו

עדים לישראל שעמד בה

עכו"ם אין חזקתו חזקה

עכו"ם אין וווקונו וווקור מה שאין כן בישראל שאם קנה ישראל קרקע מחבירו ישראל ועמד בה שני חזקה

. ובא אחר וערער עליה ואמר זה מישראל פלוני קניתיה

אם יש לו עדים שעמד בה אותו ישראל אפי׳ יום אחד

אוזו ישראל אפי יום אווו חזקתו חזקה: אמר רבא אי אתי ישראל ואמר. לדידי

אמר אותו עכו"ם שמכרה

לזה דההוא עכו"ם גופיה

כדאמרינן בדלי שיטמ״ה נשס שי כדאנוו , שיטמ"ק נשס שיטלנ"נ. ג [ר]כל וכר [ש]המיגר מועיל לו למקצת טענתו

בא ז להמוכו במלה לרבים אינו יודע: תום' ד"ה אין מוליאים

א) ולקמן לח.ן ב"מ סו: קי., אם בא אחד מן השוק והחזיק בה. בהך קרקע דאמר רב נחמן [לד:] כל דאלים גבר ובא זה השלישי וחטפה מהשנים אלו הטוענין של אבותי: אין מוליאין אוסה. בב"ד מידו של זה השלישי ואע"ג דלא טעין מידי דשמא גם לב׳ הראשונים אין להם חלק בה: דמני רבי חייא גולן

של רבים כו'. וסברי נהרדעי דבגזלן כי האי מיירי שגזל משנים החלוקים בדבר זה אומר שלי הוא חה אומר שלי: לאו שמיה גולן. לכופו בדיינים להוליא מידו מה שגול: רב אשי אמר לעולם גולן של רבים שמיה גולן. הואיל ולא טעין מידי ומוליאים מידו ומעמידין אותה בפני שנים הראשונים שיש להם טענת אבות: ומאי לא שמיה גולו. דקאמר רבי חייא לא להקל עליו בא לפטרו מלשלם אלא להחמיר עליו דלא ניתן להשבון ולומר מיכפר בהשבה דאינו יודע למי ישיב דמאחר שבא לידו לריך להשיב לבעלים ולא להוציאה מתחת ידו ולהפקירה לשנים הראשונים וכל מאן דאלים (י) גבר כדפסקינן לעיל ואי תפסינן לא מפקינן [לד:] כל שכן זה שבתורת גזל בא לידו והוא לריך להוליאה מתחת ידו ואינו יודע למי ישיב והכי נמי אמרינן בהמוכר את הספינה (לקמן דף פח:) א"ר לוי קשה עונשן של מדות מעונשן של עריות ומפרש התם אפשר בתשובה והכא בתשובה דהמוכר אפשר במדה (ס) וגזל לרבים שחינו יודע למי ישיב ואליבא דרב אשי איירי נמי ר' חייא במוכר במדה שאינה ישרה

לרבים. כן נראה בעיני שיטה זו: אי דלי ליה לנא דפירי לאלתר הוי חוקה. אם יש עדים שהגביה המערער לנא דפירי מקרקע זו על כתפיו של זה המחזיק שטוען לקוחה היא בידי מאחר שסייע לו להוליך הפירות לביתו שוב אין יכול לטעון ולומר לא מכרתיה לו שלא היה לו לסייעו בלקיטת הפירות אלא היה לו למחות ומדסייע לו הפסיד וכמודה שמכר לו דמי. ור' חננאל פירש אי איכא סהדי דיהב ליה לוקח למריה ארעא לנא דפירי דורון להוליכה לביתו נתברר שאכילת הפירות של לוקח ומדידיה יהב ליה למוכר ואין נראה בעיני: אמר רב זביד אי טעין. המערער בתר דדלי ליה ללוקח לנא דפירי לפירות הורדתיו כדין ארים למחצה ושליש ולרביע וחלקו הוא דדלי ליה נאמן כלומר לא הפסיד במאי דדלי ליה: והני מילי. דנאמן: בחוך שלש. דאם איתא דובנה מיניה אמאי לא מיזדהר בשטריה: **אבל לאחר שלש**. אי טעין לפירות הורדתיו אינו נאמן ואע"ג דלא דלי ליה לנא דפירי דעד תלת שנין מיזדהר אינש בשטריה טפי לא מיזדהר והוה ליה לזה למחות בתוך שלש כדמפרש ואזיל: אי לפירא אחחיה. כי משכנתא דסורא לעשר שנים או לעשרים: מאי הוה ליה. לבעל השדה למעבד נמצא שכל המוריד את חבירו לפירות של שלש שנים או יותר יפסיד קרקע שלו הואיל ולא יהא נאמן לאחר שלש לטעון לפירות

הורדמיו: **א"ל איבעי [ליה] למחויי**. בחוך שלש ולומר לעדים דעו לכם שלפירות הורדמיו לכך וכך שנים וגוף הקרקע קנוי לי שאם אין לו שטר מכירה לזה המחזיק לא יוכל לטעון שטר היה לי ואבד כי לא נזהרתי בו אחר שלש דכיון דמיחה בו בעל השדה היה לו להזהר בשטרו: דאי לא סימא הכי. דמחאה לחצאין שמוחה על הקרקע ומודי בפירות לאו מחאה היא אלא כדאמרינן לקמן [לח:] פלניא גולנא הוא דקאכיל ארעא דידי בגולנותא למחר תבענא ליה בדינא: אם כן האי משכנחא דסורא כו'. וחקנתא דרבנן הויא הך משכנחא משום דהמלוה לחבירו על שדהו אסור לאכול הפירות משום רבית אבל בנכייתא מותר כעין משכנתא דסורא שמלוה עשרה מנה על שדהו ולסוף עשר שנים חוזר הקרקע לבעלים בחנם ונמצא קונה פירות של כל שנה במנה ואין כאן לד רבית ואע"פ ששוין הפירות עכו"ם מינך דמסקי" לקמן דמהימן מיגו דאי בעי א"ל מינך זבנחה ואכלתה שני חזקה. ודוקא בא מחמת עכו"ם דאילו בא מחמת ישראל אע"פ שלא דר בה אלא יום אחד אומו שמכרה לוה וזה החזיק שלש שנים חזקתו חזקה כדאמריי לקמן (דף מא:) גבי ההוא דדר בקשתא בעיליתא ארבע שנין:

דררא דממונא. פירוש דדל טענתייהו מהכא יש ספק לב"ד דהי מינייהו הוה הולד אם נולד קודם שמכר או אחר שמכר וכן בשור שנגח את הפרה ונמלא עוברה בלדה (ב"ק דף מו.) בלא טענתם מסופקים ב"ד איך היה מעשה אם קודם שנגחה ילדה

או לאחר שנגחה וכן בשור רודף אחר שור אחר והווק (שם לה.) יש להסתפק אם בשורו החק או אי בסלע לקה וכן בכל מקום דפליגי רבנן וסומכוס אבל הכא בזה אומר של אבותי שעל פי טענותיהן בא הספק אמרינן כל דאלים גבר: אין מוציאים אותה מידו. ואפילו כתבו הרשאה זה לזה הואיל ורשעים הם (0) אין נוקקים להם: דתני רבי חייא גולן של רבים לא שמיה גולן. שחין מוליחין מידו ומיירי בזה אומר של אבותי ולא בגזל מחמשה בני אדם דהתם אמאי אין מוליאין ורב אשי פליג אנהרדעי וסבר דרבי חייא לא להקל בא אלא להחמיר דלא סגי בהשבה אחת כמו לשאר גולן עד שישלם גזלה לכל אחד ואחד כרבי עהיבא בהגוזל עלים (ב"ק דף קג:) ומיירי בגזל מחמשה א ובקונטרס פירש דמיירי בחנוני שמכר במדה שחינה ישרה דאינו יודע למי גזל ולכך לא ניתן להשבון ואף על פי שיכול לעשות בו לרכי לבור כדאמריגן בפרק אין לדין (בינה דף כט.) האי לאו השבה מעלייתא היא: ראי דדי דיה צנא דפירי לאלתר הויא חזקה. ול"מ ולהימניה במיגו דאי בעי אמר לפירות הורדתיו וי"ל דהוי מיגו במקום עדים

דאנן סהדי כיון דדלי ליה לנא דפירי מודה שהיו הפירות שלו - ועוד דאינו רולה לטעון לפירות הורדתיו אלא תובע הקרקע והפירות ב ואי לפירא אחתיה מאי הוה ליה למעבד. אין לפרש דרב אשי סבר דלעולם נאמן לומר לפירות הורדתיך דאם כן קשה לרב אשי מאי טעמא דרבנן דבעו שלש שנים מיום ליום דהא לדידיה ליכא למימר כדמפרש רבא בריש פרקין דעד שלש שנים מיזדהר איניש בשטריה טפי לא מודהר דהא לעולם לריך לשמרו פן יאמר לפירות הורדתיך ועוד דאם כן היכי קאמר דאי לא מימא הכי דאיבעי ליה למחויי אלא לא בעי למחויי דחזקתו אינה חזקה דיכול לומר לפירות הורדתיו ומייתי ממשכנתא דסורא ומאי מייתי אדרבה אם כדברי רב אשי תו ליכא פסידא שיכול לומר לפירות הורדתיך ונראה לרשב"א דרב אשי לא בא להאמינו אחר ג' אם אומר לפירות הורדתיך אלא שואל איזו תקנה יש לעשות מתחלה שלא יוכל לומר לאחר שלש שלי היא כשהורידו לפירות דסבר לא מהני מחאה אלא כשאמר פלניא גולנא הוא דקא אכיל לארעאי בגולנותא והיכא דאחתיה לפירות לא מלי למחויי הכי וכן פירש הקונטרס והשתא מייתי שפיר ממשכנתא דסורא דמהניא מחאה כי האי גוונא ™ [ועי׳ חוס׳ ב״מ קי. ד״ה אמר ליה]:

כפלים שהרי הוא קרוב לשכר וקרוב להפסד שמקבל פירות של כל שנה במנה ואפילו בשנת שדפון שלא יהו שוין פירות השנה דינר: אי כביש. טומן המלוה ואמר לאחר שלש לקוחה היא בידי הכי נמי דמהימן ולא יוכל זה לטעון לפירות הורדתיו ומחאה נמי לא מועיל לו: דאשי ביה. לוה לידי הפסד בתמיה: אלא איבעי ליה למחויי. בחוך כל שלש ומהניא ליה מחאה ומדלא מיחה הפסיד: הכא נמי. אם איתא דלפירא אחתיה איצעי ליה למחויי בתוך שלש קודם שיחזיק: ישראל הבא מחמת עכו"ם הרי הוא כעכו"ם. שדה שהכל יודעין שהיתה של ישראל ואכלה עכו"ם שלש שנים או יותר וטוען שלקחה מישראל ואזיל ישראל וקנה מההוא עכו"ם ואכלה גם הוא אחר העכו"ם שני חזקה או יותר לא הוי חזקה אלא אתי מריה דארעא ומפיק ליה מידיה דישראל וישראל ליזיל וליחבע לעכו"ם דובן מיניה דאיהו הוא דאפסיד אנפשיה דלא הוה ליה למובן ארעא דישראל מעכו״ם עד דלימא ליה הב לי שטר דוביני דובנת לה מישראל דדין חזקה לית ליה לעכו"ם ולא כל מאן דאתי מחמתיה דסתם עכו"ם גזלנים הם וישראל ירא למחות והלכך לא תקנו בהם חזקה כדאמרינן לקמן בשמעמין [נו.] הני דבי ריש גלוחא לא מחזקי משום האי טעמא גופיה שיראים אנו למחות וישראל זה הבא מחמת עכו"ם אע"פ שהחזיק אין חזקתו כלום וחזקה שאין עמה טענה היא שהרי הוא טוען העכו"ם מכרה לי אבל איני יודע היאך באה לידי העכו"ם שיוכל למכרה. אבל אי טען ישראל ואמר יהב לי ההוא עכו״ם שטר זביני דובנה מינך וראיתי בו שלקחה ממך מהימן דדמי למאן דא״ל קמי דידי זבנה ההוא

 לואה דל"ל שעומדים
במחלוקת כגון אלו: שלא ניתן
להישבון וכוי. ב) אולי ל"ל
או ששלח אחריו לביתו וכוי נו ששנו לחולי לפינו וכו ואפשר דכוונתו ששלח הלוקח אחריו של מריה דארעא וכמו שפי' הרשב"ם בשם הר"ח